

Der er langt til Manila

Keith Keller beretter om Manila-filmfestivalen, der i størrelse kun overgås af Cannes og som måske slår festivalen i Los Angeles ud

Der er langt til Manila, hvis man ikke i forvejen bor på en af de 48 millioner philippineres 7.100 øer. 18 timer er den hurtigste flyforbindelse fra København. Den danske delegation ved Den Første Manila Festival talte da også kun forretningsfolkene Just Betzer, Henrik og Anders Sandberg, instruktøren Astrid Henning-Jensen og skuespillerinden Ann-Mari Max Hansen. Men i hvert fald Betzer mente, at dette nye internationale filmstævne – i sin start verdens næststørste efter Cannes – er kommet for at blive. Næste år vil Manila have overflødiggjort den ellers nærmeste Cannes-konkurrent, filmmarkedet i Los Angeles, der allerede nu har åndenød på grund af sine selvplagte begrænsninger (kun de uafhængige amerikanske producenter backer L.A. op, og efter de store selskabers nye offensiver i produktion har de uafhængige faktisk næsten ingen produkter at tilbyde mere).

I sit oplæg ligner Manila-festivalen et u-lands ambitiøse prestige-anliggende. Præsidentfruen Imelda Romualdez Marcos er festivalens »engel« og inddriver af de 18 millioner dollars, dens første år kostede. Men heri er indregnet omkostningerne ved bygningen af Manilas nye, Akropolis-lignende Film Center, der simpelthen har alt, hvad noget filmmenneskes hjerte kan begære af biografale, laboratorier, klipperum, arkivlokaler, alt sammen i tiptop moderne udgave og udførelse.

Filmcentret ligger i et stort inddæmmedt parkområde ved Manila-bugten side om side med en række andre monumentalbygninger, Madame Marcos har været sponsor for. Så det nye hus er blevet kritiseret stærkt som værende overflødig. Kritikken blev ikke formidsket af, at hastværk med opførelsen kostede sytten arbejdere livet ved en sammenstyrtning af en tagkonstruktion.

Tysklands Helma Sanders tog anledning af ulykken til at trække sin film »Die Berührte« tilbage fra festivalen: »Jeg kan ellers kun udtrykke min sympati med Philip-pinernes undertrykte befolkning, men i det foreliggende tilfælde må jeg protestere ved at forbyde fremvisning af min film i en bygning, der hviler på ligene af 30 arbejdere«.

Afbud – uden tilsvarende motiveringer eller overdrivelser og uden henvisning til arten af det philippinske demokrati, der har mere karakter af benevolent enevælde end af diktatorisk tyrani – kom fra Frankrigs

Yves Boisset og Jeanne Moreau og fra Tysklands R. W. Fassbinder og Volker Schlöndorff. De to sidste lod dog deres nyere film figurere i festivalens officielle programmer, og der var endda sørget for »Lola«-plakater over hele byen.

Hvad udgifterne til opførelsen af det nye Film Center angik, protesterede Manilas kardinal Jaime Sin mod »en sådan ødslen med penge i et land, hvor der endnu findes familier, der ikke får i hvert fald ét rigeligt måltid pr. dag«. Argumentet talte ikke stærkt over for den kendsgerning, at Philip-pinerne med det nye Film Center nu ikke længere behøver sende landets årlige produktion af op mod 200 spillefilm til Australien, USA eller Japan med henblik på laboratoriefærdiggørelse. Og desuden kan de fleste af Østens lande nu ventes at komme til Manila som netop laboratoriekunder.

(De fleste philippinske film er naturligvis tjubang action-numre, men festivalpræsentationen af f.eks. Lino Brockas »P.X.« og Mike de Leons »Kisap Mata« (I løbet af et blink med øjet) var arbejder af overlegen teknik, kunstnerisk holdning og mod til at behandle emner som politikorruption, amerikansk magtmisbrug omkring militærbase-erne og – blodskam).

Kunne den internationale filmvenstrefløj pr. knærefleks sparke ud efter Manila-festivalen, betød dette dog mindre skår i glæden, når både konkurrencejury og de forskellige programsektioner var af så høj kvalitet, som det skulle vise sig. Og menige manilanere i tusindvis fyldte festivalområdet kæmpebiografer trods umanerligt høje billetpriser til forestillinger fra 8.30 morgen til efter midnat.

Jurypræsident var Indiens Satayit Ray, et nok så rent politisk papir, der ved sin side havde USA's pæne Delbert Mann, Ungarns Zsolt Kezdi, Polens kun halvvejs eksilerede Krystof Zanussi, London Times-filmkritikeren David Robinson og Moskva-filmkritikeren Kirill Razlogov. Ray afstod i øvrigt fra at stemme i en sidste omgang, der afgjorde Aparna Sen's indiske »36, Chowringhee Lane« som vinder af festivalens Gyldne Ørn som bedste film: Fr. Sen har hart store roller i to af Rays egne film (»Pikoo« og »Tre Døtre«).

Konkurrenceprogrammet kunne naturligvis ikke som Cannes prale med lutter verdenspremierer uden for oprindelseslandet, men kvalitetsniveauet var højt nok: Fassbinders »Lola«, Peter Weirs »Gallipoli«, Lawrence Kasdans »Høj puls«, Laila Mik-kelsens norske »Lille Ida«, Koran Markovis jugoslaviske »Majstori, maistori«, New Zealands »Smash Palace«, Karel Reisz' »Den franske løjtnants kvinde«, François Truffauts »La femme d'à côté«, Dino Risis »Fantasma d'amore«, Sadao Saitos japanske »Der var engang en krig, da jeg var barn«, Pal Gabors ungarske »Spilte liv« og Piotr Todorovskis »Kvinden, der elsker mekaniker Ga-

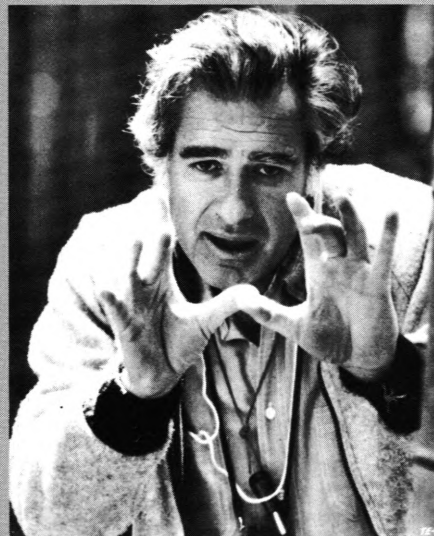
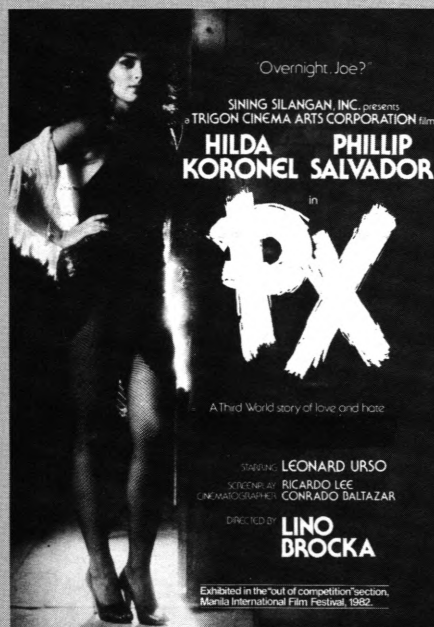
Manila

Festivalpræsident (og Philip-pineres førstede) Imelda Marcos sammen med Satyajit Ray, der var med i Manila-festivalens jury. Yderst t.h. plakat for Lino Brockas »P.X.«, en blanding af sexthriller og politisk anklage. Herunder den sovjetiske skuespillerinde Ludmila Gurschenko sammen med skuespilleren Sergei Shakurov i filmen »Kvinden, der elsker mekaniker Gavrilov«. Ludmila Gurschenko fik Manilas Gyldne Ørn som bedste skuespillerinde.

Herover Peter Ustinov i scene fra »Evil Under the Sun«, der fører nye facetter til Hercule Poirot-portrættet.

Til højre Toshiro Mifune, der har hovedrollen i John Frankenheimers nye film »Udfordringen«. På billedet over Mifune ses Frankenheimer

vrilov« samt Juliusz Machulskis polske »Vabank«.

De Gyldne Ørne var meget få i tal og tilde-
lignerne næppe af større betydning. For en
ordens skyld skal dog noteres, at Jugoslavi-
ens Goran Markovic kåredes som Bedste In-
struktør (hans film handler om livet blandt
lærere, når eleverne holder fridag), mens
Bruno Lawrence blev Bedste Skuespiller for
sit spil som kidnapper-faderen i »Smash Pa-
lace« og Lyudmila Gurschenko Bedste Skue-
spillerinde for tittelrollen i »Kvinden, der
elsker mekaniker Gavrilov«.

»Kvinden ...« er et erotisk lystspil, der
kan forventes at gå ud på verdensmarkedet
med allerstørste succes. Handlingen foregår
i Odessa, hvor Lyudmila Gurschenko (en
hvirvelvind af et voksent kvindetalent) får
sin dag til at gå med at gribe ind i mange
andre menneskers liv, da hendes brudgom
slet ikke møder frem til vielsen. Ellers har
flertallet af konkurrencefilmene fra Manila
– hvis de ikke allerede har haft eller er ansat
til dansk premiere – vel nærmest en TV-
fremtid for sig. Dog var det nok værd at slå et
slag for den polske »Vabank«, et krimino-
stalgisk sidestykke til Polanskis »China-
town«.

Til festivalens markedsprogram mødte
Guy Hamilton om med sin nye Agatha Chris-
tie-filmatisering »Evil Under The Sun« og
John Frankenheimer med sit japanske
eventyr om kærlighed og krigskunst »Udfor-
dringen«. Begge var verdenspremierer. Og
så var der i øvrigt godt med blandede be-
kendtgørelser fra Michael Apteds vittige
kærlighedshistorie »Continental Divide«
(med John Belushi og Blair Brown) til Mi-
chael Winners »Death Wish, II« med Charles
Bronson, fra diverse 3. Verdens-film til alle
de nyere storproduktioner fra Hollywood
(»Sensommer«, »Rig og berømt«) og – med
særlig stor tilstrømning til et par ellers næ-
sten hemmeligholdte natforestillinger –
Formans formidable omplantning til film af
Doctorows panoramaroman »Ragtime«.

Stjerner til festivalens mange supergalla-
er var der heller ingen mangel på fra Peter
Ustinov, Toshiro Mifune, Ricky Schroder og
Jane Birkin over Jeremy Irons, Virna Lisi og
George Hamilton til Lyudmila Gurschenko,
Pia Zadora, Ann-Mari Max Hansen (denne
havde dog held til at skjule sig totalt under
hele sit ophold, skønt hun havde fået rejse og
ophold betalt: man må formode, at hun efter
moden overvejelse ikke fandt, at hun havde
noget begavet at sige) og Priscilla Presley.
Den sidste i rækken uddelte årets trofæer,
den første forestod et seminar om skuespil-
kunst, så det i sig selv blev en af festivalens
bedste forestillinger.

Blandt festivalveteraner i Manila var der
bred enighed om, at festivalchefen, Philip-
pinernes egen John J. Litton med præsident-
fruen ved sin side som festivalpræsident
havde skabt en mere velsmurt og totalt fun-
gerende filmolympiade end tidligere oplevet
noget sted på kloden. Den slags skal man
ikke lade sig imponere mere over, end man i
sin tid lod sig blænde af, at Mussolini fik sine
jernbanetog til at køre præcist. Men prak-
tisk er det nu for os, der har festivalrunden
som regelmæssigt arbejde.